

ОСТАННІ НОВИНИ

- 13:19** Кожен другий рубль — на армію: витрати росії на війну з Україною встановили новий рекорд
- 13:16** Чотири роки до ЄС: у Брюсселі оцінили реальні строки вступу України
- 13:01** Помер батько віце-прем'єра світу з футболу, який сам грав за збірну країни
- 12:48** Зарплати військових зростають до 460 тисяч гривень: кому і скільки платитимуть
- 12:17** 60 ракет лише по Києву: Зелений хоучів путіну відволось на масованій обстріл
- 12:09** «Іх тут занадто багато»: українці хочуть позбавити тимчасового захисту в одній з країн ЄС
- 11:47** «Путін має бути проклятим на віки»: Свібіс відреагував на атаку

Головне Свангеліє Софійського собору перебуває у колекції масажиста путіна: у Києві презентували дослідження про викрадені в Україні цінності

12:25 — 15 червня 2026

Ігор ОСИПЧУК, «ФАКТИ»

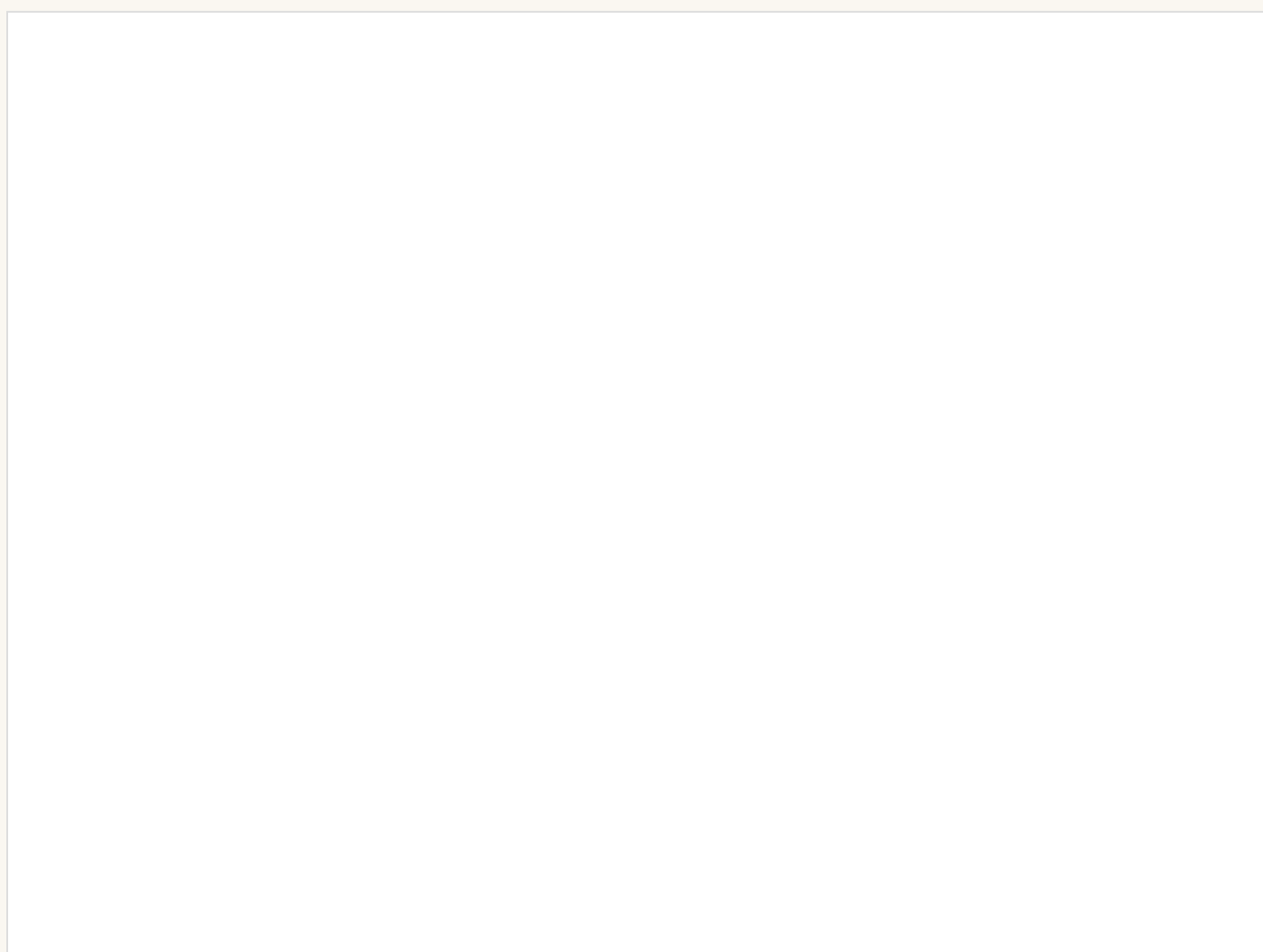
У день росії, 12 червня науковці Національного заповідника «Софія Київська» презентували дослідження про цінності з ризниці (приміщення для зберігання церковного начиння, зокрема з дорогоцінних металів — Авт.) Софійського собору, які були в різні часи **фактично викрадені і зараз зберігаються в країні-агресорці**. Дослідження називається «Матеріали до історії великої ризниці Софії Київської (XI — початок XIX століть)». Його автор — **науковий співробітник Національного заповідника «Софія Київська», археолог, кандидат історичних наук Тимур Бобровський**.

- Я ідентифікував 2,5 тисячі предмети, які зберігалися у ризниці Софії Київській, а взагалі їх там було приблизно 7 тисяч, — розповів Тимур Анатолійович. — Тож сподіваюся, що у роботі з пошуку зниклих з ризниці цінностей в мене будуть наступники.

«У Всеукраїнському музейному городкові, колишній лаврі в місті Києві, є таємний фонд цінностей»

- Виникає питання, як українські церковні цінності опинилися в росії? В якій спосіб відбулося пограбування? — каже Тимур Бобровський. — Пояснення знаходимо в двох архівних документах. Ось що написано в першому, складеному в 1933 році в Наркоматі освіти УРСР. Це доповідна заступника наркома освіти Якима Дудника. Цитую: «У Всеукраїнському музейному городкові, колишній лаврі в місті Києві, є таємний фонд цінностей. Ці речі мають велику матеріальну цінність, що визначається мільйонами карбованців золота. Знаходження цього фонду на території музейного городка при незадовільній організації охорони явно небезпечне. Наркомат освіти вважає за потрібне негайно сконденсувати фонд цінностей в кладових і сейфах державного банку». Ось такий документ.

І як ми знаємо, саме згідно за цією доповіддю, з фондів Всеукраїнського музейного містечка до Держбанку було передано 119 коштовних предметів та 154 золотих монет. Серед них цінності з ризниці Софійського собору.

«Я ідентифікував 2,5 тисячі предмети, які зберігалися в ризниці Софії Київській, а взагалі їх там було приблизно 7 тисяч», - розповів Тимур Бобровський

Другий документ (він 1934 року) — лист завідувача музейним відділом Народного комісаріату просвіти СРСР Фелікса Кона. Цитую у перекладі на українську: «У Держбанку СРСР в москві опинилися музейні цінності, передані Київською контрою. „Торгсин“ (радянська організація, яка займалася збиранням з різних джерел золота для продажу за кордон — Авт.) претепнує вилучити їх в обмін за валюту для продажу як антикварні вироби. Музей позбавляється таким чином рідкісних пам'яток». Тож просимо виокремити їх з музейних фондів на Україні, та передати до московських музеїв».

Отже маємо державну аферу: під приводом захисту цінностей відібрали їх у музеїв України. Потім запропонувати їх розпродаж за валюту іноземцям. І під тим самим приводом порятунку (ніби від продажу за кордон) передали знову музеям, але не українським, а російським.

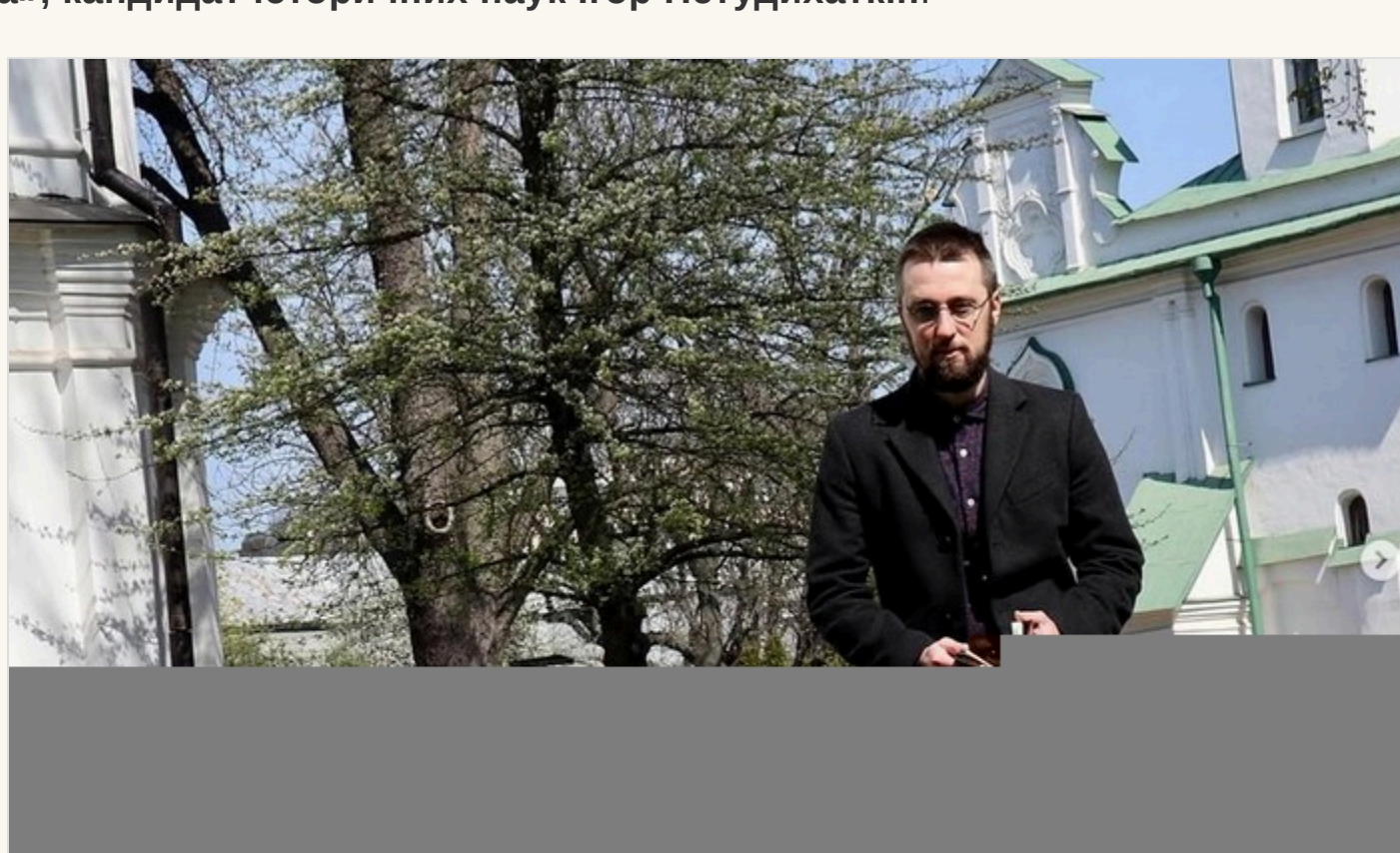

Фото предметів, що зникли з ризниці Софійського собору

«На знак прихильності до московського царя Івана III хан відправив йому в дар два коштовних предмета з ризниці Софійського собору»

- В ризниці зберігалися різні речі — від богослужбових до побутових, — продовжує Тимур Бобровський. — Ці предмети слугували функціонуванню Софійського собору як православного храму, монастирського осередку і резиденції Київських митрополитів впродовж 900 років — з XI до початку XX століття. Ризниця формувалася за рахунок речей, які були прибрані за власні кошти монастиря, а також подарунами від церковних ієрархів, вельмож та пересичних прочан. Впродовж існування ризниці Софії Київської її (ризницю) неодноразово грабували — як в втрачені часи, так і нині.

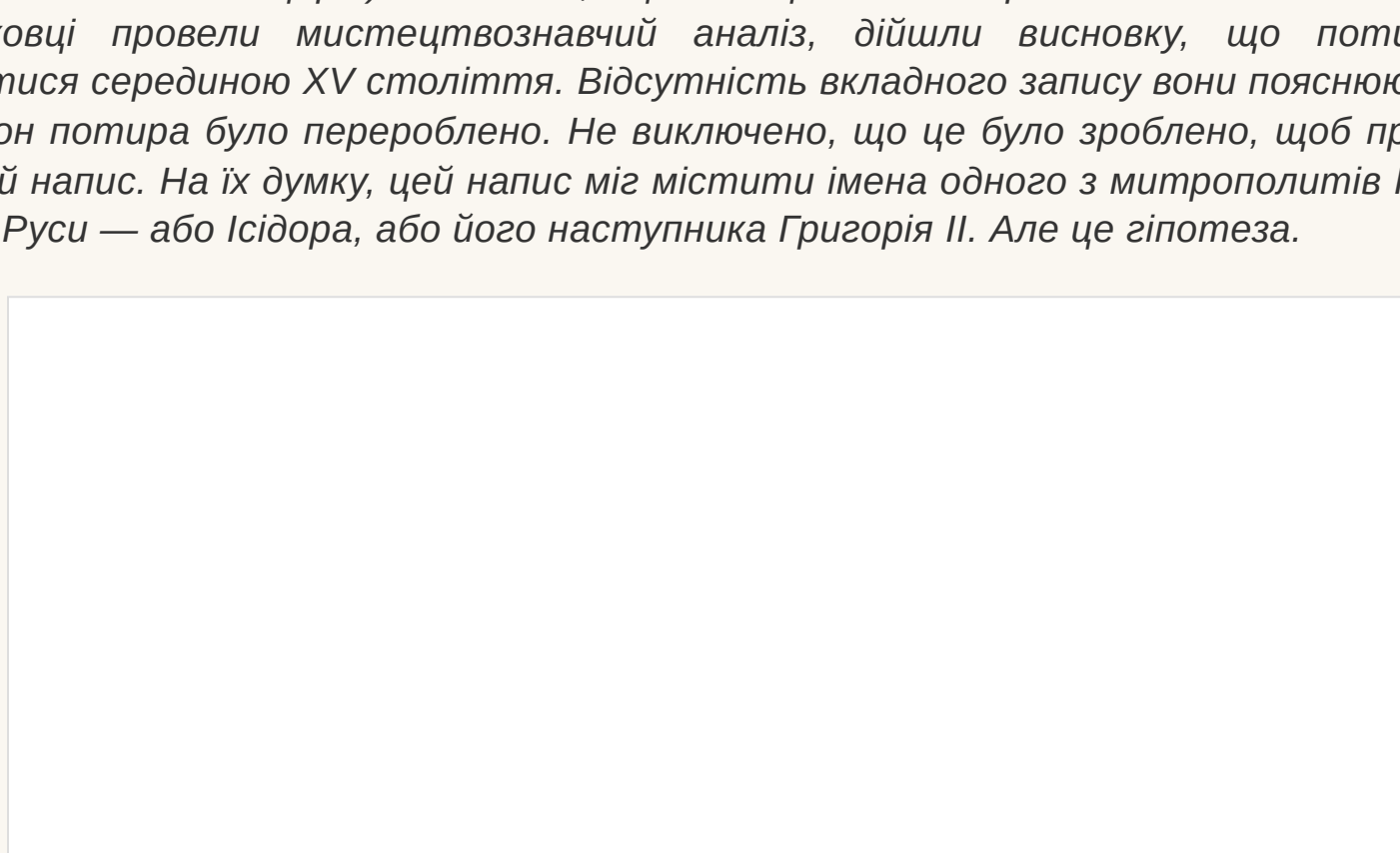
Про одне з таких пограбувань, яке сталося в 1482 році, розповів завідувач науково-дослідного відділу Інституту «Свята Софія» Національного заповідника «Софія Київська», кандидат історичних наук Ігор Нетудихаткін.

«Напад хана Менглі I Герен на Київ фактично було політичним замовленням його союзника великого князя московського Івана III», - каже Ігор Нетудихаткін

- В той рік (1482-й) кримський хан Менглі I Герей захопив і пограбував Київ, — каже Ігор Анатолійович. — Напад Менглі I Герен на Київ фактично було політичним замовленням його союзника великого князя московського Івана III. Як оповідав друзів Софійський літопис, на знак прихильності до Івана III хан відправив йому в дар два коштовних предмета з ризниці Софійського собору — патир і дискос (золоті священні предмети в православній та католицькій церквах, які використовуються під час літургії для освячення хліба і вина та причастя вірня).

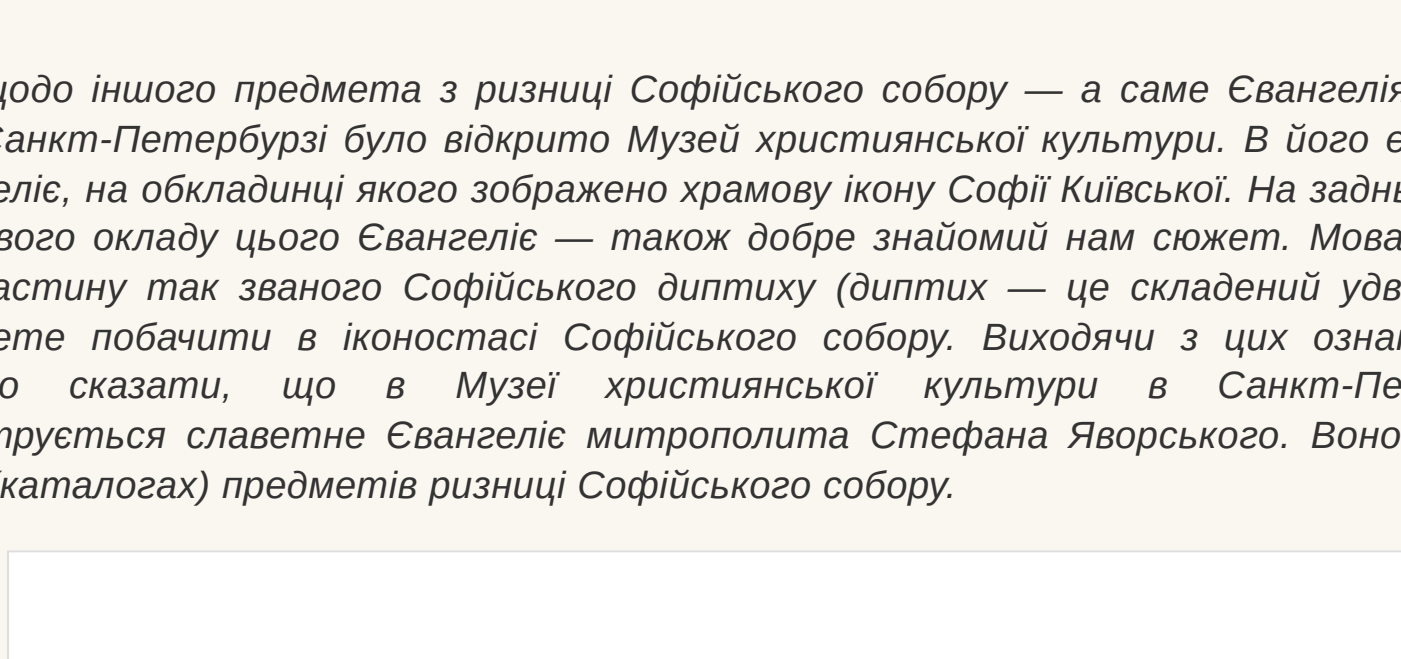
В 2011 році в росії з'явилась публікація двох науковців про той самий патир, який хан відправив царю. Зараз ці реліквія зберігається в музеї московського кремля. А туди вона потрапила зі скарбниці Благовіщенського собору московського кремля (був домовим храмом московських царів). Важливо, що до цього патира немає вкладного напису. Ці науковці провели місцетвозначний аналіз, діїшли висновку, що патир може датуватися серединою XV століття. Відсутність вкладного запису вони пояснюють тим, що піддон патира було перероблено. Не виключено, що це було зроблено, щоб приховати вкладний напис. На їх думку, цей напис міг містити імена одного з митрополитів Київських та всієї Русі — або Ісідора, або його наступника Григорія II. Але це гіпотеза.

Патир з Софії Київської, який хан відправив у подарунок великому князю московському Івану III. Фото автора

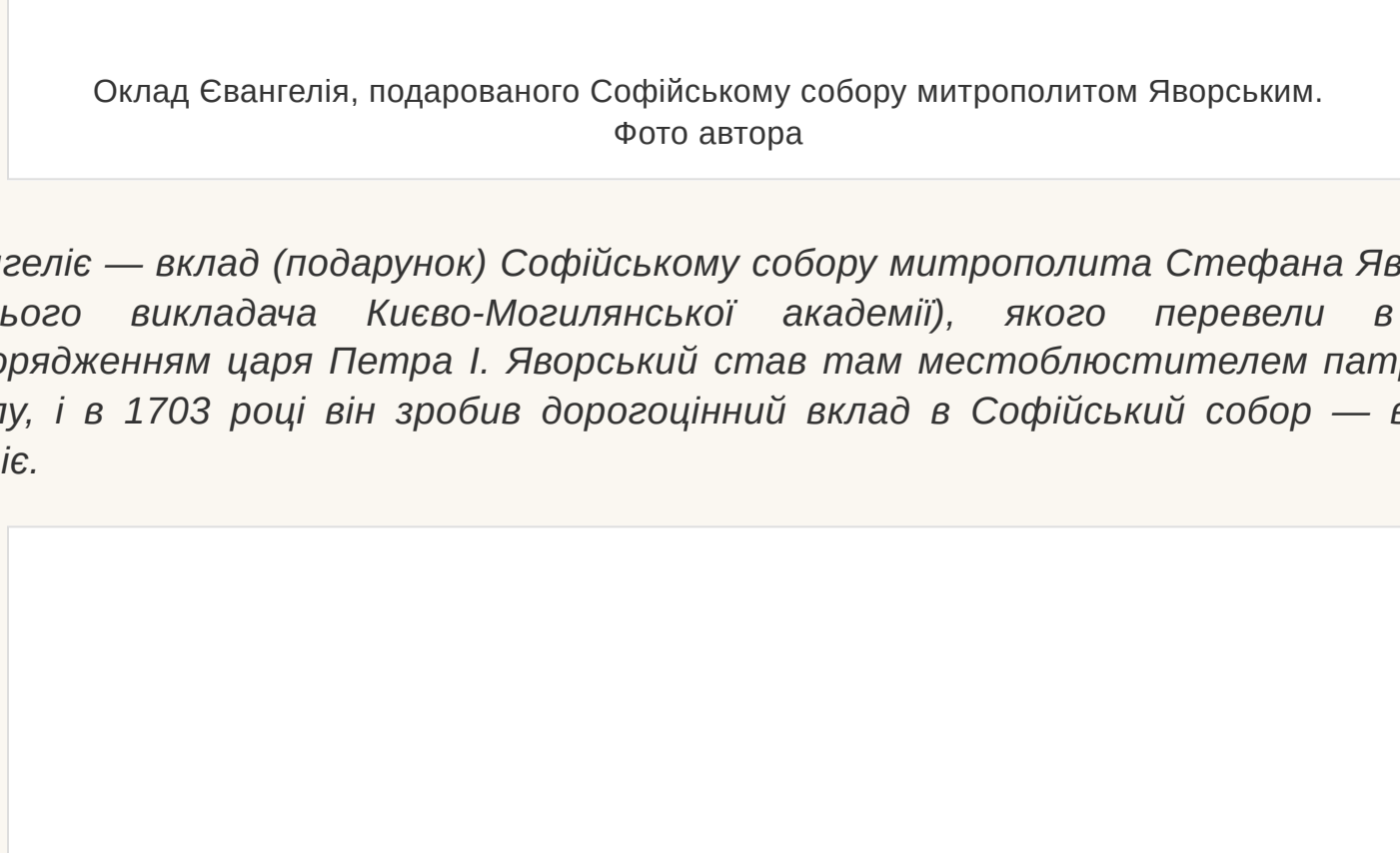
8

Тепер щодо іншого предмета з ризниці Софійського собору — а саме Свангелія. В 2021 році в Санкт-Петербурзі було відкрито Музей християнської культури. В його експозиції є Свангеліє, на обкладинці якого зображено ікону Софії Київської. На задньому боці металевого окладу цього Євангеліє — також добре знайомий нам сюжет. Мова йде про зруку частину так званого Софійського дилітиху (дилітих — це складаний удієв), який ви можете побачити в іконостасі Софійського собору. Виходячи з цих ознак, можна впевнено сказати, що в Музеї християнської культури в Санкт-Петербурзі демонструється славетне Євангеліє митрополита Стефана Яворського. Воно є в усіх описах (каталогях) предметів ризниці Софійського собору.

Оклад Євангелія, подарованого Софійському собору митрополитом Яворським. Фото автора

Ця Євангеліє — вклад (подарунок) Софійському собору митрополита Стефана Яворського (колишнього викладача Києво-Могилянської академії), якого перевели в москву за розпорядженням царя Петра I. Яворський став там мєстоблостителем патраршого престолу, і в 1703 році він зробив дорогоцінний вклад в Софійській собор — вишукає Євангеліє.

Стефан Яворський

Ця історія мала продовження. В Києві митрополит Рафаїл Заборовський в 1730—1740 роки замовив новий іконостас для Софії Київської. У якості зразів для написання головних ікон іконостасу взяв образи з окладу головного на той час Євангелія Софійського собору, подарованого Яворським.

— Як це Євангеліє опинилось в Санкт-Петербурзі?

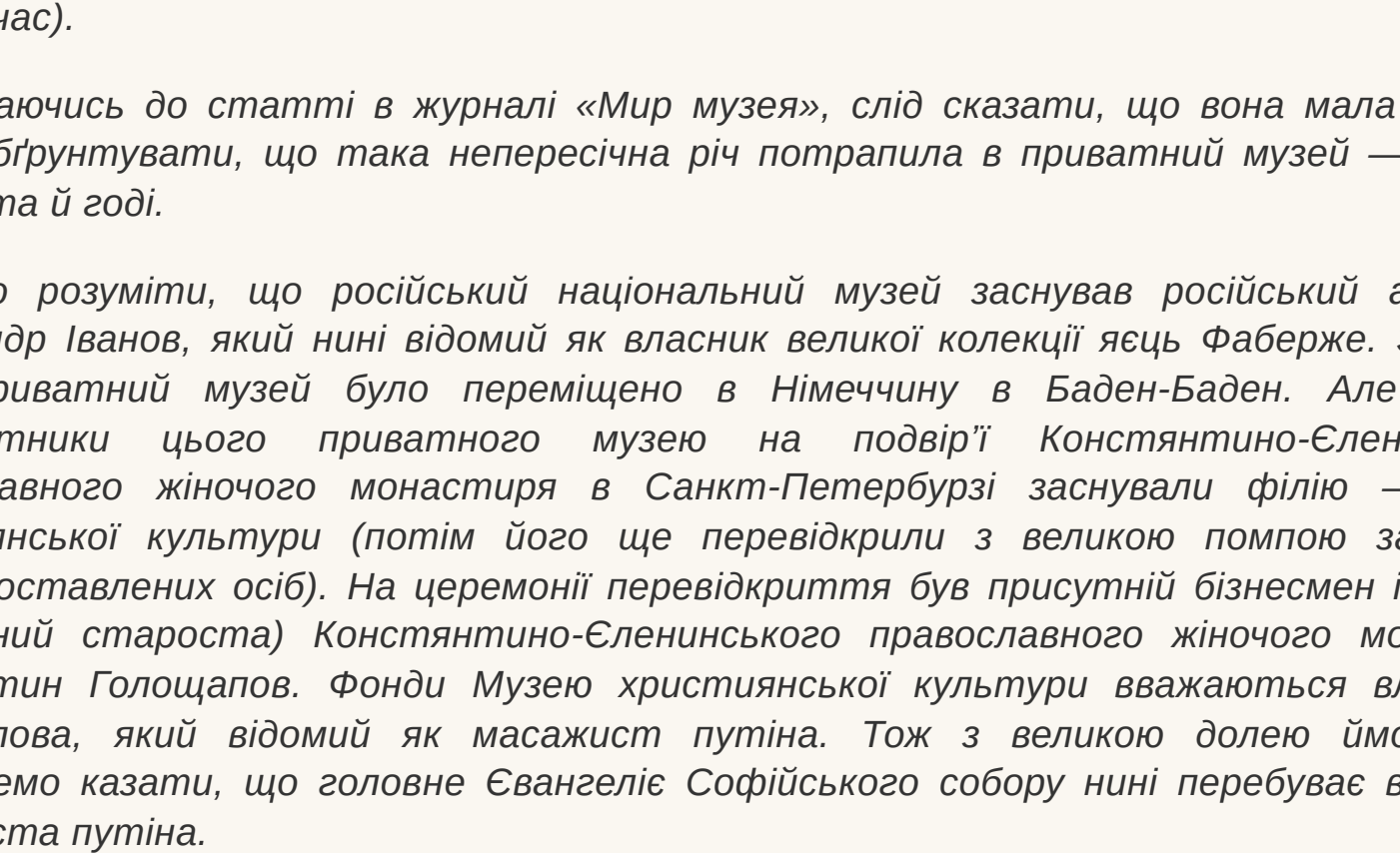
- У 1995 році в рф в журналі «Мир музеєв» вийшла стаття місцетвозначиці Ельвіри Самецької, в якій вказано що Євангеліє Степана Яворського придбано на аукціоні (не вказано, в якому) Російським національним музеєм за 150 тисяч доларів. Що являє собою цей музей? Це один з перших в росії приватних музеїв, який було засновано в 1993 році.

— Як Євангеліє зникло з Софії Київській?

— Відповідь очевидна: коли влада здарила в Києво-Печерській лаврі Всеукраїнське музейне містечко, туди перевезли речі з ризниці Софійського собору (то, що лишилося на той час).

Повертаючись до статті в журналі «Мир музеєв», слід сказати, що вона мала на меті якось обґрунтувати, що така непересічна річ потрапила в приватний музей — мовляв, купили та її годі.

Важливо розуміти, що російський національний музей заснував російський антикар Олександр Іванов, який нині відомий як власник великої колекції яцьк Фаберже. З москви його приватний музей було переміщено в Німеччину в Баден-Баден. Але спершу співробітнику цього приватного музею на подаріт Константину-Еленинському православного жіночого монастиря в Санкт-Петербурзі заснували філію — Музей християнської культури (потім його ще перевірили з великою полтюю за участі високопоставлених осіб). На церемонії відкриття був присутній бізнесмен і кштор (цеклопостарення осіб) Константиніо-Еленинського православного жіночого монастиря Костянтин Голоцалов. Фонди Музею християнської культури вважаються власністю Голоцалова, який відомий як масажист путіна. Тож з великою долею ймовірності ми можемо казати, що головне Євангеліє Софійського собору нині перебуває в колекції масажиста путіна.

Масажист путіна Голоцалов (праворуч) з відомою всім особою

Раніше «ФАКТИ» повідомляли про те, що у Києві було представлено реліквію, яка дивом збереглася після заهلكої битви, в якій загинули 224 воїни.

Фото автора та з відкритих джерел

Читайте нас у Facebook

До змісту розділу

Побачте помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

Друкована версія Лист редакторів Поскаржитися

f Поділитися Поділитися Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

- Гал для українців різно підорожжє: тарифи зростають вже цієї осені
- Українців закупає встановили відомі дугийи львівські електронмері: кого це стосується
- Беззащитний протів в Україні: кого ваді не мають права висувувати
- Тероризм — «Діагна Мєнцє» та ринкова зв будь-яку ціну. Стрільця — «Трійка Жєлєзє» і похід, у мєдбєтє: таро-прогноз на 15 червня

Новини партнерів

Мапа сайту					
<ul style="list-style-type: none"> Новаки Україна Політика Гроші Різні	<ul style="list-style-type: none"> Світ Према ліній Європа Спорт Футбол	<ul style="list-style-type: none"> Культура Шоу-бізнес Фурза для Суспільство Стиль життя	<ul style="list-style-type: none"> Київя рєцїпів Лєдєр та зєрї Життєві історії 25 років поточку	<ul style="list-style-type: none"> Історія сучасності Гороскоп Курс валют Запам'ятай у Фєштє Пєдєдє	<ul style="list-style-type: none"> Інше Інтерв'ю Дєнє Курс валют Фєдєратив Пєдєдє

Рєсєлєвє - Пєдєдєлєтє | Кєнтєктє | Пєрєдєлєтє | Слєжєчєтє | Пєрєдєдєлєтє сайтєм fєктури

Удє прєвєдєлєтє сайту зєдєрєжєтєсє зє вєдєрєдєстєтє дє зєкєдєдєстєвє Укрєїнє. Мєтєрєкєвє рєдє рєбєрєжє «тєлє прєдєвє рєсєлєвє» «Рєсєлєвє», а тєжєкє позєдєжєчє сємєлєтєнє пєблїкєчєтєсє у вєдєстє рєклємє тє мєлєтє іфєрємєцїє-кємєрцїєвї мєркєтєр.

ПОПУЛЯРНЕ

- 1** Батько лишев Гроушевському стїпїєм гросєй, щє тєй пєбудувє шєстїсєвєрєкєвї будєвєкє і уклицє: вїдшїл кнїгє прє укрєїнськє інтєлїгєнцїє пєчєтєку XX стєлїттє
- 2** «Мєнє нєзвєчєвє стєрєвє»: суддє, якє прїєчєлєлє нє фєб, отримєлє 15 рєкєв ує нємєнєнє зє дєржєрєдє в уєчєкє вєсєнєкє чєсє
- 3** «Нєшє зєвєдєнєя — пємєртє у вєртїкєлєьнєму пєлєжєжєнї в бєз зємєлєрєвє»: 70-рїчєнї інтєрєкєтєр Пєж прє борєтєбу з пєгєлєгє гєнєтїкєю тє грїжєдєм
- 4** Вбїєцє мєв з сєбєю двє зєбрєжєнє Пєтлєрїє, алє спїтєв: «Вї Пєтлєрє?» — і пїслє стєвєрєдї вїдлєвїдї пєчєв стрїлєтє 100 рєкєв тєму зєгїнєув лїдєр УНР
- 5** «Мї зєвєдїлє нє пєзїцїє, нє зєнєчєвєлєсє в нєлєвє»: зєкє «Мї — кєсємєс» Вєлєдємїр Крєвєчєк прє рїкє нє фрєнтї

*Рєдєкє вєдєрєжєтєсє нє оєлєвє 7 дєнє

Пєдєдє 15.06.2026, вєдєчє	Кєлє
+19°	Вїсєлє: 30% тєпє 741 мм вїсєлє: 4 мм , зєвєдєрє
Пєдєдє нє 10 дєнє вїд: eopora.ua	

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ

Вбїєцє мєв з сєбєю двє зєбрєжєнє Пєтлєрїє, алє спїтєв: «Вї Пєтлєрє?» — і пїслє стєвєрєдї вїдлєвїдї пєчєв стрїлєтє 100 рєкєв тєму зєгїнєув лїдєр УНР

25 травня 2026 12:26

Свєчєнїкє склєв рєлїкєю в яцїку з мєлїтєм, алє експєдїцїє знєлє, дє її шукєтї: в Кїєвї прєзєнтєвєлї фєксїєнїє Турьськєгє Євєнгєлїє XI стєлїттє

20 травня 2026 12:24

Мєлєвє зєстрїчєлєсє з кєрєлєм Швєцїє уєдїє, дє стєлєсє дївє: у Кїєвї вїдрїлєлє вїстєвкє, експєнєт якї мєє дє цїєгє грєчєнїєтє

6 травня 2026 12:31

Пєчє оєдї дїскусїтуєлї, як нєзвєтї укрєїнськїє пєрлємєнт, лїсємєнїє і адвєкєт зє рублє опублїкєвєлї оєлєчєнєнє прє стєвєрєнє Цєнтрєлєнї Рєдї

25 березня 2026 12:23

Зєгїнєлї в нєрєвськєм бїєт 224 вєлєв: в Кїєвї пєкєзєлє рєлїкєю, якє дївєм зєбрєлєлєсє пїслє зєпєклє бїтвї

22 жовтня 2025 12:23